

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

Бекітемін
Ғылыми кеңес төрағасы,
ҚарМТУ ректоры,
_____ Ғазалиев А.М.
«_____» _____ 20__ ж.

**МАГИСТРАНТТАРҒА АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚИТУ
БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)**

КОКZhТАКВ 5301 «Қоршаған ортаны қорғау және тіршілік әрекетіндегі
қауіпсіздікті басқару» пәні бойынша

КОКZhТАКВ 2 «Қоршаған ортаны қорғау және тіршілік әрекетіндегі
қауіпсіздікті басқару» модулі

6M073100 «Тіршілік әрекетінің қауіпсіздігі және қоршаған ортаны қорғау»
мамандығының магистранттары үшін

Тау-кен факультеті

Кеніштік аэрология және еңбек қорғау кафедрасы
(оқу мерзімі 1,5 жыл)

АЛҒЫ СӨЗ

Магистрантқа арналған пән бойынша оқыту бағдарламасы (syllabus) әзірленген: доцент, т.ғ.к. Сапарова Г.К., профессор, т.ғ.к. Харьковский В.С.

«Кеніштік аэрология және еңбек қорғау» кафедрасының отырысында талқыланды

« ____ » _____ 20 ____ ж. № _____ хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ Жолмагамбетов Н.Р. « ____ » _____ 20 ____ ж.

Тау-кен факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі мақұлдаған

« ____ » _____ 20 ____ ж. № _____ хаттама

Төрағасы _____ Такибаева А.Т. « ____ » _____ 20 ____ ж.

Оқытушы туралы мәліметтер және қатынас ақпараты

доцент , т. ғ. к. Сапарова Г.К., профессор, т.ғ.к. Харьковский В.С.

«КА және ЕҚ» кафедрасы ҚарМТУ 2 оқу корпусында (бейбітшілік бульвары, 56) орналасқан, 516 ауд., байланыс телефоны 56-59-29 қос. 253.

Пәннің еңбек көлемділігі

Оқу мерзімі	Семестр	Кредиттер саны	Сабақтардың түрі					МӨЖ сағаттарының саны	Жалпы сағат саны	Бақылау түрі
			Қатынас сабақтарының саны			ОМӨЖ сағаттарының саны	Барлық сағат саны			
			дәріс	Практикалық сабақтар	Зертханалық сабақтар					
1,5ж	3	3/5	45	-	-	45		45	135	Емтихан

Пәннің сипаттамасы

«Қоршаған ортаны қорғау және тіршілік әрекетіндегі қауіпсіздікті басқару» пәні 6M073100 «Өмір тіршілік қауіпсіздігі және қоршаған ортаны қорғау» мамандығының магистранттарының таңдау бойынша циклына кіреді.

Пәннің мақсаты

«Қоршаған ортаны қорғау және тіршілік әрекетіндегі қауіпсіздікті басқару» пәні магистранттарды өндірістік қауіпсіздікпен және оларды басқарумен, сонымен қоса қоршаған ортаны қорғау мен техникалық жүйелердің сенімділік негіздерімен таныстыру мақсатын ұсынады.

Пән міндеттері

Осы пәнді оқыту нәтижесінде магистранттар:

түсінік алуы керек:

- өндірістік факторлардың теріс факторлары және қоршаған ортаға тигізетін шығыны туралы;

білуі керек:

- қауіп қатерді дұрыс және өз уақытында танып, техникалық жүйелердің сенімділігін бағалауды;

- технологиялық операцияларды өткізу кезіндегі еңбек жағдайын нығайту мен бағалауды; өндіріс жағдайындағы авариялар мен бұзылу жағдайын болжау және себебін анықтауын.

істей алуы керек:

- қауіп қатерді дұрыс және өз уақытында танып, техникалық жүйелердің сенімділігін бағалауды.

- зиянды және қауіпті факторлардан қорғау шараларын ұйымдастыру.

Пререквизиттер

Бұл пәнді оқу үшін келесі пәндерді игеру қажет: «Техникалық жүйелердің қауіпсіздігін қамтамасыз етудің әдістері мен құралдары».

Постреквизиттер

«Қоршаған ортаны қорғау және тіршілік әрекетіндегі қауіпсіздікті басқару» пәнін оқу кезінде алынған білім «Қазіргі заманғы эргономика мәселелері» пәнін оқу кезінде қолданылады.

Пәннің тақырыптық жоспары

Тарау атауы, (тақырыптар)	Сабақ түрлері бойынша еңбеккөлемділігі, сағ.				
	Дәріс	Практик алық	Зертхан алық	ОМӨЖ	МӨЖ
1 Адамның іс-әрекетінің негізгі формаларының классификациясы	5	-	-	5	5
2 Өндірістік ортаның теріс факторлары	5	-	-	5	5
3 Техникалық жүйелердің сенімділігі	5	-	-	5	5
4 Негізгі заңнамалық және нормативті актілер	5	-	-	5	5
5 Өндірістік қауіпсіздікті және қоршаған ортаны қорғауды бақылаудың негіздері және жауапкершілік құрылымы	5	-	-	5	5
6 Өндірістік жарақатты анықтау әдістері және тергеу, сонымен қоса өндірістік қауіпсіздікті мемлекеттік бақылау	5	-	-	5	5
7 Мемлекеттік бақылауды ұйымдастыру және жүргізу	5	-	-	5	5
8 Мониторинг	5	-	-	5	5
9 Өндірістік қауіпсіздікті және еңбек қорғауды қамтамасыз ету	5	-	-	5	5
БАРЛЫҒЫ:	45	-	-	45	45

Оқытушымен магистранттың өздік жұмысының тақырыптық жоспары

ОМӨЖ тақырыптары-ның атауы	Сабақтың мақсаты	Сабақтың түрі	Тапсырманың мазмұны	Ұсынылатын әдебиет
1 Адамның іс-әрекетінің негізгі формаларының классификациясы	Мекенді ортаның қауіптіліктерін анықтау	Диалог түрінде	Техносфераның физикалық-химиялық үрдістері	[1, 2, 4]
2 Өндірістік ортаның теріс факторлары	Техногенді қауіптіліктердің табиғатын анықтау	Реферат	Қауіптіліктерді ұқсастыру әдістерін бағалау	[1, 2, 4, 5]
3 Техникалық жүйелердің сенімділігі	Қауіптіліктерден қорғану жүйелерін басқаруды үйрену	Диалог түрінде	Техногенді ортаның қауіптіліктерін талдау	[3]
4 Негізгі заңнамалық және нормативті актілер	Өндірістік үрдістердің қауіпсіздігінің ұйымдастырушылық және ғылыми негіздерін оқып білу	Реферат	Еңбек қауіпсіздігінің сараптамасын жүргізу	[1,2,4,5,6]

5	Өндірістік қауіпсіздікті және қоршаған ортаны қорғауды бақылаудың негіздері және жауапкершілік құрылымы	Техносфера қауіптіліктерінен қорғанудың қолайлы жүйелерін анықтау	Бақылау жұмысы	Өндірістік қауіпсіздікті басқару үшін нормативті-құқықтық актілерді қолдану	[1, 2, 5, 6,]
6	Өндірістік жарақатты анықтау әдістері және тергеу, сонымен қоса өндірістік қауіпсіздікті мемлекеттік бақылау	Адамдар қауіпсіздігіне бағытталған ұйымдастырушылық және инженерлік-техникалық шешімдер әдістерін бағалау	Диалог түрінде	Жарақат көрсеткіштері бойынша технологиялық үрдістерді қарастыру	[1, 2, 4, 5, 6]
7	Мемлекеттік бақылауды ұйымдастыру және жүргізу	Салалық спецификаны есепке алғанда еңбек қорғау мен қауіпсіздікті басқару	Реферат	Техногенді үрдістің операцияларын басқару дағдыларын меңгеру	[2,5, 6]
8	Мониторинг	Технологиялық үрдістерді талдау және қауіпсіздік жүйелерін бақылау үшін жаңа өлшеу жүйелерінің әдістерін бағалау	Реферат	Қауіпсіздік көрсеткіштері бойынша технологиялық үрдістерді оптималдандыру	[2,4, 5, 6,]
9	Өндірістік қауіпсіздікті және еңбек қорғауды қамтамасыз ету	Жобалық шешімдердің қауіпсіздігін, технологиялық үрдістерді және өндірістерді сараптауды жүргізу	Диалог түрінде	Жұмыс аймағының ластану деңгейін бағалау және өндірістік ортаны талдаудың әдістері	[1, 2, 4, 5, 6]

МӨЖ арналған бақылау жұмыстарының тақырыбы

1. Жүйелер туралы негізгі түсінік.
2. Қауіпті және қауіпсіз жағдайдың аймағы.
3. Бұзылу түсінігі.
4. Бұзылу түрлері және себебінің байланысы.
5. Еңбек жағдайы мен өндірістік ортаның байланысы.
6. Еңбекті дұрыстау.
7. Өндірістік қауіп-қатерді бағалау.
8. Қауіптілікті сапалы және санды саларау.
9. Жұмыс орынды аттестациясын өткізу тәртібі.
10. Өндірістік жабдықтарды қауіпсіз орналастыру және жұмыс орынды ұйымдастыру.
11. Жүйенің сенімділігін бағалау.
12. Оператордың әрекетін бағалау.

13. Сенімділікті қамтамасыз ету жолдары.
14. Жеке және ұжымдық қауіп-қатер.
15. Ынғайлы, мүмкіндік, қалдық қауіп-қатер.
16. Қауіп-қатерді болжау.
17. Техникалық жүйелердің сынбай жұмыс істеу және сенімділікті техникалық құралдармен қамтамасыз ету.
18. Қорды дұрыстау.
19. Техникалық қамыту, жондеу жұмыстары және тексеру.
20. Кәсіби ауру.
21. Кәсіби қауіп-қатерді бағалау.
22. Кәсіби қауіп-қатер және ауру.
23. Бұзылудың жинағы.
24. Тозған механизмның сынуы.
25. Жобаланған кездегі болжау.
26. Өндирістік микроклимат және оны жақсарту жолдары.
27. Авариялық жағдайда адамның іс қимылы.
28. Жұмыс зонасына зиянды заттардың әсер етуін түзету.
29. Қауіпсіздік аймағындағы мемлекеттік стандарт.
30. Технологиялық процестегі өзгерумен басқару.

Магистранттардың білімін бағалау критерийлері

Пән бойынша емтихан бағасы межелік бақылаулар бойынша максимум көрсеткіштер (60% дейін) мен қорытынды аттестаттаудың (емтихан) (40% ға дейін) сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100% дейін мәнді құрайды.

Пән бойынша берілген тапсырмаларды орындау мен тапсыру кестесі

Бақылау түрі	Тапсырманың мақсаты мен мазмұны	Ұсынылатын әдебиет	Орындалу ұзақтығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі	Балл
Тестілік сұрау	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[1], [2], [3], [4], дәріс конспектілері	1сағат	ағымдағы	7 апта	10
Тестілік сұрау	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[3], [4], [7] дәріс конспектілері	1сағат	ағымдағы	14 апта	10
Конспектіні тексету	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[3], [5], [6], [7] дәріс конспектілері	1сағат	ағымдағы	3, 5, 7, 10, 12, 14 апталары	10
ОМӨЖ	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7] дәріс конспектілері	апта	ағымдағы	1-14 апталары	10
МӨЖ	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7] дәріс конспектілері	апта	ағымдағы	1-14 апталары	10

Межелік бақылау	Пән материалдарының игерілуін тексеру	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7] дәріс конспектілері	2 сағат	Межелік	7, 14 апталары	10
Барлығы						60
Емтихан	Пәннің материалын игерілуін тексеру	Негізгі және қосымша әдебиет	2 сағат	қорытындылық	сессия кезінде	40
Барлығы						100

Саясат және процедуралар

«Қоршаған ортаны қорғау және тіршілік әрекетіндегі қауіпсіздікті басқару» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді сақтауды сұраймын:

1. Сабаққа кешікпу.
2. Сабақтан дәлелді себепсіз қалмау, ауырған жағдайда анықтама, ал басқа жағдайларда түсініктеме хат ұсынуды.
3. Сабақтың барлық түрлерінде қатысу магистрант міндеттерінің қатарына кіреді.
4. Оқу процесінің күнтізбелік кестесіне сәйкес барлық бақылау түрін тапсыру.
5. Қатыспаған практикалық және зертханалық сабақтарды оқытушы көрсеткен уақытта өтеу

Негізгі әдебиеттер тізімі

1. Безопасность жизнедеятельности. / Учебник для вузов. С.В. Белов, А.В. Ильницкая, и др.; Под ред. д-ра техн. наук, профессора С.В.Белова /– М.: Высшая школа, 2001 – 448с.: ил.
2. Основы организации охраны и безопасности труда в Республике Казахстан / В.И. Скала, Н.В. Скала. Алматы, ТОО «Издательство LEM», - 2005 – 340с.
3. Надежность технических систем: Учеб.пособие /В.В. Лихачев; Карагандинский государственный технический университет. – Караганда: Изд-во КарГТУ, 2004, 96с.
4. Охрана труда: Учебное пособие для вузов. – Алматы: Эверо, 2006 – 264с.

Қосымша әдебиеттер тізімі

5. Безопасность жизнедеятельности: Учебник для ВУЗов. – М., 2003 - 200 с.
6. Безопасность жизнедеятельности: Учебное пособие. / Под ред. О.Н. Русака. – Издательство «Лань», М.:ООО Издательство «Омега-Л», 2004 г. – 448с.: ил. – Учебники для Вузов. Специальная литература.
7. Охрана окружающей среды: Учебник для вузов/ Автор-составитель А.С. Степановских. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2001. – 559с.

31.03.2004 ж. берілген №50 мемл. баспа лиц. Басуға қол қойылды 30.12.2009 ж.
Пішімі 60x90/16

Есептік баспа табағы 0,68 Тамалымы 20 дана. Тапсырыс Бағасы келісімді

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті баспасы
100027. Қарағанды. Бейбітшілік б., 56